

**ՀԱՅՆՔԻ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՒ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ
ՊԱՏԳԱՄՆԵՐԸ**

Մեր ետեւ կը բողունք վախերով,
յուսախարութիւններով եւ անսուզու-
թիւններով խռովայոյդ տարի մը:

Անհաշուելի թիւ կը կազմեն
հաւատիէ ուծացած ամբարիշտները,
որո՞մ՝ անցնող երկու հազար տարիներու
ընթացքին, չուզեցին լսել այն միւս
արեւաշող ՃԱՄԲՈՒՆ մասին, որ իր
յախտենական շղողարձակումով կը
զատորշուի երկրի միւս մոլորեցուցիչ
նամրաներէն:

Խաւարաշունչ թերահաւատներուն
համար՝ բոլոր նամրաները նոյն են,
յատկապէս այն նամրան, ուրկէ
սովորաբար կը բալեն օրուան բոլոր
ժամերուն, ուշադիր ականջ տալով իրենց
սրտի նիւթապաշտ բարախումներուն,
հանրային պատրալից կարծիքներուն եւ
իրենց բնագդային բերումներուն, որոնք
կը հարթեն իրենց բայլերուն առցեւ
մոլութիւններու, փուզումներու եւ
սայրախումներու մահուան նանապարհը:

Անոնք՝ ըստ իրենց մոլար
հայեցողութիւններուն, նկատի ունեցան
միայն ժամանակի ապականացու
կիմային տակ կատարուող բարեկրու
բարբարոսութիւնը, եւ ասկէ առաջ ու
վեր՝ մարդկային լողութիւնը փայփայող՝
սիրային ու սեռային լիկրշ
ֆարոզութիւնները:

Անհասկնալի է մեզի համար, քէ
ի՞նչու այս աճաստուածութեան
մունեսիկները, դեռ կը յամառին մնայ
պայրուցիկ վտանգներով ականուած նոյն
նամրուն վրայ, ուրկէ բալեցին երէկ, ու
կը բալեն այսօր, եւ պիտի բալեն վաղը,
ու անկէ անդին շարունակարար,
նաշակելով մէկը միւսէն ծանրակշիռ

դառնութիւններ, եւ առաւել կսկծալի
դառնութիւններ, մինչեւ անխուսափելի
ու անբաղաձայի մահուան ժամանումը:

Ինչու կը նախընտրեն վտանգնե-
րով խոչընթառուած երիմովի սարսա-
փազդու նանապարհը, երբ անդին կայ
արեւափառ ցերեկով եւ աստեղազարդ
գիշերով պաշուվ նամրան, զոր ցոյց
տուաւ մեր Տէրը իմաստուն Մոգերուն:

Միեւ Քրիստոնեայ աշխարհին
հաւատացեալներուն համար նախընտրելի
չէ՝ բալեն այդ նամրէն, որ կը սկսի
նորաձին Յիսուսի մսուրէն ու կը յանցի
Գոդգորայի գոհողութեան գագարը:

Աւետարանի հաւատինվ պարող
ու պայքարող գրիստոնեանները՝ լաւ կը
հասկնան, որ իրենց պայքարը մեղքին
դէմ, սուրբ է ու յաւիտենական: Անոնք
վստահ են, քէ այդ սրբազն պայքարը
պիտի հասմի իր վնուական աւարին
վերջնական յաղթանակով:

Երէ պահ մը՝ մեր աշքերը ուշադիր
տարածենք մեր առօրեայ վշտալի
պատահարներուն վրայ, որոշ պիտի
տեսնենք, որ մարդկային նախապա-
շարումները, աւելորդապաշտութիւնները,
քոնատիրական բարբարոսութիւնները եւ
բանմելի ոնիթներու անհատնում շարքը,
հեգնութեան վերածած են առաքինութեան
և բարեպաշտութեան արտայայտութիւն-
ները ու տուած են ժամանակի
իրադարձութիւններուն մանկասպան
ձերովէսի նորախանճ ոգին:

Ի՞նչ ի՞նչ նառագայթող արձէններ
ու արժանիններ կը շրջուին, յաւերժալոյս
սրբութիւններ կ'արհամարհուին,
տոհմաշէն աւանդութիւններ ժամանակա-
վրէպ կը հոչակուին ու նշմարտութեան

դէմ սուտին շղթայագերծած պայքարը կը ստանայ օրըստօրէ անյաղքահարելի սաստկութիւն:

Կարծես, երկնային հրաշագործ գորութիւն մը միայն կրնայ չարին գրոհը կասեցնել եւ բանալ մարդկութեան եակատագրին առջեւ՝ ԱՅՆ ՄԻՒՍ ՃԱՄՐԱՆ, որ ճամրան է ճշմարտութեան, արդարութեան հաւատով լուսաւորուած ժրիստոնեայ հաւատացնալին:

Ժամանակը հիմա է, որ ամէնքս ալ՝ նոր Տարուան եւ Ս. ԾԱՇԽԵԱՆ յոյսերով՝ մտնենք ազգովին այս անզուգական ճամրէն ներս, որ պիտի առաջնորդէ մեր կեանքը խաւարէն դէպի բայս եւ բարձրացնէ երկրէն երկինք:

Ժամանակի հրամայական պահանջն է րոլոր հաւատացնայ հայերէն, որ չլինեն այս սրբազն պայքարը, կ'ըսեն պայքարը եւ ոչ թէ յաղթութիւնը, որովհետեւ, Աստուած չուզեր մեզմէ յաղթութիւններ: Ան կու տայ մեզի յաղթանակը: Կ'ուզէ մեզմէ միայն պայքար, յաղթութիւնը՝ իր նուէրն է:

Հին տարուան յուսայիշ օրերը կուտան մեզի ապացոյցը, թէ մեր կեանքը դէպի փրկութիւն ուղեւորող միակ վստահելի ճամրան, Փրկչին շնորհազարդ կեանքով շահաւորուած ճանապարհն է, աշխարհի բոլոր միւս ճամրաները սուտ են ու կը քշեն մեզ դէպի փլուզում ու եղերական մահ:

Բարեպաշտ ու բարեհոգի ժրիստոնեան, որ թերլեհէմի ճառագայթող ԱՍՏՂԵՆ կ'առնէ իր հաւատքին մերշնումը, չ'երկնչիր ոչ խաւարակուռ գիշերէն եւ ոչ ալ խաւարի սեւ ուժերէն:

Ան լաւ սերտած է, թէ ինչպէս պիտի զինուի ու պայքարի Մեղքին Թռնակալին սադրանքներուն դէմ, առանց իր կեանքին ապահովութիւնը վտանգելու, առանց քայլ մը ճահանջելու եւ անձնատրութեան ներմակ դրօշակը պարզելու:

Լոյսին բնական յատկութիւնն է, ընդմիշտ յաղթել ու փարատել խաւարը: Պայման է սակայն, որ հաւատացնեալը, ըրողու, որ թերլեհէմի Աստղին շողերը շիշին իր շուրջը եւ իր մէջ:

Ո՞ւր է խաղաղութիւնը կը հարցնեն, ո՞չ միայն մետաղացած իտէալներով նիւթապաշտ մարդիկ, այլ նաև անոնք, որոնց մէջ կը նշովեն թերլեհէմի Աստղին շողերը:

Այսօր անպարագիծ մարտադաշտի մը վերածուած է ամրող աշխարհը: Եթէ ամէն տեղ նակատամարտ չկայ, կայ սակայն, ամէն հողամասի վրայ զօրարնակ մը, յարձակողական եւ պաշտպանողական պատնէշներու վրայ:

Տիեզերական Հոգին խզուած մարդը՝ ընկերային կեանքէն մէջ, որիշ բան չի կրնար ըլլալ, եթէ ոչ բարոյազորկ արարած մը, անրան անասունի չափանիշով:

Ինչ կերպով ալ հաւատան դարուս թերահաւատները, մենք որպէս Քրիստոսի հետեւորներ՝ լայն բանանք մեր սիրտերը եւ տանք առաջնակարգ տեղը Անզուգական Խաղաղարարին, որ իր հրաշալոյս յայտնութեամբ հիմք դրաւ նոր ժաղամակիրութեան, նոր խէալներու, նոր կեանքի, բարոյական նոր չափանիշներու եւ նոր բոււականի, որ կը կշուտի Փրկչական:

Դժրախտարար, կայ ամէն բան իր եսին ենթարկելու մարդկային փառաւունչութիւնը, որ խաղաղութիւնը կը հեռացնէ ժողովուրդի կեանքէն եւ պատճառ կը դանայ աշխարհացունց պատուհասներու:

Հինաւուրց ժողովուրդները, առաւել կամ նուազ լուսաւորեալ կը համարուէին իրենց Վիրգիլիոսներով. Հոմերոսներով. Սոլորատներով. Պղատոններով եւ բազմատաղանդ

իմաստասէրներով։ Բայց ժամանակը եկաւ, անոնք ալ բռնեցին բարոյական փլուզումներու նամրան եւ իրենց ստեղծած թիրաւոր լոյսերուն մէջ, չուզեցին տեսնել այն ԱՄԵԳԱԿՆԱՓԱՅԹԼ ԱՍՏՂԸ, որով ջահաւորուեցան բարեկողի եռվիւները եւ արեւելի գիտուն Մոգերը։

Պատմութիւնը կը հաստատէ, թէ ամէն հանճարեղ մտաւորական իր բարձրարժէք երկերով, գիտնականներ իրենց զարմանահրաշ գիտերով եւ աշխարհահոչակ կրօնապետներ իրենց հոգեւոր հարուսա ստեղծագործութիւններով, պահ մը միայն խանդապանելէ ետք, իրենց դարաշշանի սերունդները, անցեր են պատմութեան։ Բայց Քրիստոս՝ իր ծնած օրէն անբաժան է մեր կեանքէն։ Մեղքի հետ է օրուան բոլոր ժամերուն։ Կը ժալէ մեր առջեւէն ու մենք կ'երթանք իր ետեւէն։ Հաւատարմօրէն կը հետեւիմք իր լուսաւոր հետքերուն, այն անտարակուսելի հաւատելով, որ այս մեր երկրաւոր ուղեւորութիւնը՝ օր մը պիտի յանդի փառալոյս հանգուանի մը, ուրկէ անդին կը պարզուին յաւիտենական կեանքի աներեկոյ հորիզոնները։

Մարդկութեան հոչակուած մեծութիւններէն միայն ինքն է, անզուգականօրէն ի նքլ, որ թանգարաններէն, մատենադարաններէն ու պատմութեան էշերէն դուրս, տրոփող իրականութեան հետ կը շնչէ ու իր պերճիմաստ պատգամներով՝ կը յուսադրէ լիուածը, կը սփոփէ սգաւորը, կը զօրացնէ տկարը, կը խաղաղեցնէ խոռվեալը, կը սրտապնդէ հիւանդը եւ կ'ըլլայ անձնապէս վստահելի ընկեր մը եւ իմաստուն խորհրդատու մը, որպէս հարազատ եղայր մը, անբաժան մեր երկրի ու երկնինի կեանքէն։

Հայ ժողովուրդին եւ համայն մարդկութեան խաղաղութիւնը, առանց ԽԱՂԱՐԱՐԻՆ (գործածելով նշամարտութեան վերջին ԲԱԱԼ) ցնորք ու իմբնախարէութիւն է։

Աշխարհ պիտի չխաղաղի եւ ոչ մէկ երկիր պիտի ճանչնայ իսկական ու տեւական խաղաղութիւնը, մինչեւ որ մարդիկ լուսաւորեն իրենց հոգիները ԱՇՆԴԵԱՆ ԱԻԵՏԱՐԵՐ ԱՍՏՂԻՆ ՇՈՂԵՐՈՎԸ։

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔՃՆՅ. ՏԻՒԼԿԵՐԵԱՆ